

2022-03-24
S2022/01825 (delvis)

Socialdepartementet

Folkhälsomyndigheten
171 82 Solna

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Statens beredning för medicinsk och
social utvärdering
Box 6183
102 33 Stockholm

Uppdrag att sammanställa och tillgängliggöra kunskap om olika tobaks- och nikotinprodukters skadeverkningar

Regeringens beslut

Regeringen ger Folkhälsomyndigheten, Socialstyrelsen och Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU) i uppdrag att sammanställa och tillgängliggöra kunskap om olika tobaks- och nikotinprodukters skadeverkningar.

Uppdraget ska samordnas av Folkhälsomyndigheten. Vid genomförandet av uppdraget ska myndigheterna, vid behov, inhämta kunskap och erfarenheter från övriga berörda myndigheter och aktörer.

Folkhälsomyndigheten, Socialstyrelsen och SBU ska senast den 30 juni 2023 lämna en gemensam redovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet).

För uppdragets genomförande får Folkhälsomyndigheten använda 750 000 kronor och Socialstyrelsen och SBU får använda 250 000 kronor vardera under 2022 som ska redovisas mot det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2022 uppförda anslaget 2:5 Åtgärder avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak samt spel, anslagsposten 1 Del till Kammarkollegiet. Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet senast den 1 december 2022. Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas senast den 31 mars 2023 till Kammarkollegiet. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning av använda medel lämnas till Kammarkollegiet. Rekvisition, återbetalning och redovisning ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Ärendet

Den 18 mars 2021 beslutade regeringen propositionen En förnyad strategi för politiken avseende alkohol, narkotika, dopning, tobak och nikotin samt spel om pengar 2021–2025 (prop. 2021/22:132), den så kallade ANDTS-strategin. Propositionen innehöll bl.a. ett förslag om ett nytt övergripande mål för ANDTS-politiken. Förslaget innebar att spel om pengar skulle inkluderas i målet samt att tobaksbegreppet skulle utvidgas till att även omfatta andra nikotinprodukter.

Riksdagen avslog den 15 juni 2021 regeringens proposition och förslaget till ett nytt övergripande mål (bet. 2020/21:SoU25, rskr. 2020/21:375). Riksdagen framförde som sin mening att det behövs en större tydlighet när det gäller regeringens prioriteringar och uppmanade därför regeringen, i ett tillkännagivande, att återkomma med ett förslag till en reviderad och förbättrad ANDTS-strategi. Utöver tillkännagivandet om en reviderad strategi efterlyste riksdagen ytterligare åtgärder kopplade till strategin och tillkännagav även för regeringen att regeringen bör återkomma med ett förslag till nytt övergripande mål för ANDTS-politiken som tar hänsyn till de varierande skadeverkningarna som olika tobaks- och nikotinprodukter kan orsaka (bet. 2020/21:SoU25 punkt 3, rskr. 2020/21:375) samt att regeringen bör ge Socialstyrelsen i uppdrag att klargöra de gradskillnader av ANDT-produkters skadeverkningar som är vetenskapligt påvisade (bet. 2020/21:SoU25 punkt 4, rskr. 2020/21:375).

Regeringen har denna dag fattat beslut om en skrivelse som innehåller en samlad ANDTS-strategi för perioden 2022–2025 (skr. 2021/22:213). Av skrivelsen framgår att regeringen bedömer att det krävs ytterligare beredningsunderlag avseende kunskapsläget när det gäller olika tobaks- och nikotinprodukters skadeverkningar och hälsoeffekter som underlag för att kunna ta ställning till en eventuell ändring av det övergripande målet för ANDTS-politiken. Detta i syfte att säkerställa att politiken fortsatt vilar på en vetenskaplig grund. Av skrivelsen framgår även att regeringen avser att ge berörda myndigheter i uppdrag att ta fram ett kunskapsunderlag som grund för att analysera frågan vidare. Folkhälsomyndigheten, Socialstyrelsen och SBU ges mot denna bakgrund föreliggande uppdrag.

Närmare om uppdraget

I uppdraget ingår att sammanställa och tillgängliggöra kunskap om olika tobaks- och nikotinprodukters skadeverkningar. Kunskapen ska vila på

vetenskaplig grund, bygga på aktuell kunskap från myndigheterna och presenteras på ett samlat och lättillgängligt sätt utifrån uppdragets syfte.

Vid genomförandet av uppdraget ska myndigheterna beakta de initiativ som för närvarande pågår inom ANDTS-området, däribland Folkhälsomyndighetens uppdrag att stödja genomförandet av politiken inom ANDTS-området inklusive att lämna förslag på förvaltning av förebyggande metoder och arbetssätt (S2021/03343) och Socialstyrelsens uppdrag att stödja politiken inom ANDTS-området inom de delar som rör myndighetens ansvarsområde genom att verka för ett effektivt och kunskapsbaserat arbete (S2021/03341). Vidare ska den systematiska översikten om sambanden mellan snus, elektroniska cigaretter och tobaksrökning, som publicerades av SBU i juni 2020, uppmärksammas. Därtill ska Sveriges skyldigheter enligt artikel 5.3 i WHO:s ramkonvention om tobakskontroll genomgående respekteras.

Regeringen beräknar att avsätta ytterligare medel för uppdragets genomförande under 2023. Detta under förutsättning att riksdagen har anvisat medel för det aktuella anslaget.

På regeringens vägnar

Ardalan Shekarabi

Andrea Larsson

Kopia till

Statsrådsberedningen/Internrevision
Finansdepartementet/BA, SFÖ
Regeringskansliets förvaltningsavdelning/Ekol
Socialutskottet
Kammarkollegiet